อำนาจสอบสวนของเจ้าหน้าที่ทหารเรือไทย

เรือตรี เชาวเลิศ ประสพสันต์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 ISBN 974-332-222-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Investigating Authority of the Thai Navy officer

Sub Lieutenant Chaowalert Prasopsun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

•

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic year 1998

ISBN 974-332-222-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อำนาจสอบสวนของเจ้าหน้าที่ทหารเรือไทย

โดย

เรือตรี เชาวเลิศ ประสพสันต์

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ คร.กมลชัย รัตนสกาววงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

> _________คณบคีบัณฑิตวิทยาลัย (ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ไพฑูร์ย์ คงสมบูรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษ

(รองศาสตราจารย์ คร.กมลชัย รัตนสกาววงศ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสต์ราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

.....กรรมกา

(อาจารย์ เข็มสัย ชุติวงศ์)

4.0. Is de orapul no suns

(นาวาเอก ศิริวัฒน์ ธนะเพทย์)

พิมพ์ตันฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเบียวนี้เพียงแผ่นเดรเว

เรือตรีเชาวเลิศ ประสพสันค์: อำนาจสอบสวนของเจ้าหน้าที่ทหารเรือไทย (INVESTIGATING AUTHORITY OF THE THAI NAVY OFFICER) อ.ที่ปรึกษา: รศ.คร.กมลชัย รัตนสกาววงศ์, 165 หน้า ISBN 974-332-222-1

การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในน่านน้ำไทย เป็นภารกิจหนึ่งซึ่งเจ้าหน้าที่ทหารเรือได้ รับมอบอำนาจและหน้าที่ในการรักษากฎหมาย เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีความพร้อมในการปฏิบัติการในน่านน้ำไทย ซึ่งปรากฏว่ามีกฎหมายหลายฉบับที่ได้ให้อำนาจและหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีวัแตกต่างกัน เช่น พ.ร.บ.ให้อำนาจ ทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.2490 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2534) ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสืบสวนสอบสวน พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ.2534 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสืบสวนสอบสวนเบื้องต้น พ.ร.บ.เรือไทย พ.ศ.2481 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2534) ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจตรวจค้น จับกุม และนำตัวผู้กระทำผิดส่งให้พนักงานสอบสวน เป็นค้น ความแตกต่างกันของบทบัญญัติ แห่งกฎหมายประกอบกับความชำนาญในการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ได้ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ คือ เจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่มีความชำนาญและไม่มั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะไม่พบว่ามีอำนาจอยู่อย่างไร สามารถใช้ อำนาจได้มากน้อยเพียงใด หรือเมื่อปฏิบัติการตามที่กฎหมายให้อำนาจแล้ว ก็มักจะนำตัวผู้ถูกจับกุมส่งให้พนักงานสอบ สวนคำเนินการต่อไป ทั้งๆ ที่กฎหมายบางฉบับนั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการสอบสวนได้เอง

ความแตกต่างของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเรือดัง กล่าวจึงสมควรที่จะปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยมีแนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 บัญญัติกฎหมายฉบับใหม่ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม การกระทำ ผิคกฎหมายที่มีโทษทางอาญาในทะเลทุกประเภทความผิด ย่อมทำให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติการ และหากเกิดความผิดทางอาญาใหม่ๆ ก็สามารถอ้างอิงอำนาจจากกฎหมายที่ออกมาใหม่นี้ได้ แต่จะทำให้เจ้าหน้าที่ทหาร เรือเข้ามามี บทบาทในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากขึ้น

แนวทางที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม และนำตัวผู้ถูกจับกุมส่งให้พนักงานสอบสวนคำเนินการต่อไป การมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสอบ สวนนั้นก่อให้เกิดปัญหา แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่มีความชำนาญในการสอบสวนคดีอาญา จึง สมควรมอบอำนาจในการปฏิบัติการให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือ เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม หากมิได้มีการมอบอำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้น ให้แก่พนักงานสอบสวนเลย นั้น ย่อมทำให้เกิดความยากลำบากในการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน จึงสมควรนำแนวทางแก้ไข ปัญหาในแนวที่ 1และ 2 มาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหา กล่าวคือ สมควรมีการบัญญัติกฎหมายฉบับใหม่ โดยกำหนดถึงวิธี ปฏิบัติการป้องกัน และปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในบริเวณน่านน้ำไทย โดยให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการ สืบสวนสอบสวนเบื้องต้น เกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายที่มีโทษทางอาญา และจับกุมผู้กระทำผิดส่งให้พนักงานสอบ สวน เพื่อดำเนินการต่อไป

ภาควิชา มิศัฟาศต 🗸	ลายมือชื่อนิสิต 1.ท เชาวเล่ง ปรเสพสันท์
สาขาวิชาก <u>ฎฯผาง ผนาง ่น</u>	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 🛝 🖘 🕽 💆
ปีการศึกษา 2541	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

HHHOL

C870065

: MAJOR Law

KEY WORD: INVESTIGATING AUTHORITY/NAVY OFFICER

SUB.LT. CHAOWALERT PRASOPSUN: INVESTIGATING AUTHORITY OF THE THAI NAVY OFFICER ASSOC. PROF. KAMOLCHAI RATTANASAKALWONG, Ph.D. 165 pp, ISBN 974-332-222-1

Defence and suppression of law's violation in Thai Waters are the missions which Navy Officer have power and function to enforce the law. It is be cause Navy Officer have capability to perform them. However, the relevant laws that authorized Navy Officer to perform their function are not provided in the same kinds of crimes in Thai Waters Act B.E. 2490 (amended B.E. 2534) empower Navy Officer to have inquiry and investigating authority and to be the inquiry official. Defence and suppression privacy Act B.E. 2534 empower Navy Vessel Act B.E. 2481 empower Navy Officer to have inspection searching authority, arresting authority, and authorize Navy Officer to bring offender to the inquiry official for furthur operation. The different of these provisions and the Navy Officer's skill in inquire criminal are cases make a problem in practice. It is that Navy Officer are hesitate and loose confidence to function their duties because they do not know how many power they have and so, sometimes, they often take offender to inquiry official despite some legislations provide that Navy Officer have inquiry authority.

These difference of the provisions of these legislation effect to the Navy Officer's performance. So they should be amended by some of these ways.

- Enact new legislation that empower Navy Officer to have inspection search and arresting authoity for enforce all criminal offence in Thai Waters. This way would make Navy Officer have selfconfidence for performing their function and if some new criminal offence bases take place, we can refer power from this new legislation
- Amend the existing legislation to empower Navy Officer to have inspecting search authority, arresting authority and authorizing Navy Officer to Bring the offender to the inquiry official. But this way would make Navy Officer some problem in performing their function because they have a few skill.

However, if inquiry official do not be authorized in collecting prima facie evidence, the collecting prima facie evidence procedure would not be successful. So we should solve this problem by appreciating both 1 and 2. We should enact new law which provide guideline for defence and suppression law's violation in Thai Waters which empowers Navy Officer to have primary investigation and inquiry authority regrinding to delinquency and bringing offender to inquiry official for furthur operation.

ภาควิชานิติฟาศะป	ลายมือชื่อนิสิต ป.ศ. เชาวเล่ฟ ปกสพลันธ์
สาขาวิชากงฺฺฺูผุมปุมหา/ู่น	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 🖊 🔊
ปีการศึกษา 2541	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสุล่วงไปได้ด้วยความเมตตากรุณาของท่านรองศาสตราจารย์ กมลชัย รัตนสกาววงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และ ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ ปรึกษา และท่านอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งประกอบด้วย ท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ประธานคณะกรรมการสอบ ท่านผู้ช่วย ศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ ท่านอาจารย์เข็มชัย ชุติวงศ์ และท่านนาวาเอก ศิริวัฒน์ ธนะเพทย์ ผู้อำนวยการกองพระธรรมนูญ กรมสารบรรณทหารเรือ

ในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลืออย่างคื ยิ่งจากพี่ๆ เจ้าหน้าที่ห้องสมุคคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ร.อ.เสน ปานเลิศ นายทหารพระธรรมนูญแผนกวิชาการ กองพระธรรมนูญ กรมสารบรรณทหารเรือ (ตำแหน่งใน ขณะนั้น) ที่ได้ให้ความกรุณาในการจัดหา จัดเตรียม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการ ค้นหาข้อมูลเป็นอย่างคี ผู้เขียนขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ค้วย

ในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอขอบคุณพี่พัชรี แห่งพัชรีการพิมพ์ ที่ได้กรุณาช่วย เหลือจัดพิมพ์ในเวลาอันรีบเร่ง และผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หอประวัติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาเอื้อเฟื้อสถานที่ในการเขียนวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียน ตลอดจนกำลังใจที่ มีให้แก่ผู้เขียนเมื่อยามประสบปัญหา นอกจากนี้ หากไม่ได้รับกำลังใจจากเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ ที่ มีให้กับผู้เขียน เมื่อพบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงยากที่จะสำเร็จลุล่วงไปได้ ผู้เขียนของอุบคุณไมตรีจิต และความหวังดีที่มีให้กับผู้เขียนของทุกท่านไว้ในโอกาสนี้

ความคีและคุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันหรือ อนาคต ผู้เขียนขออุทิศให้กับบิคา และมารคา ผู้ให้กำเนิดอุปการะเลี้ยงดู และให้กำลังใจผู้เขียนเสมอ มา ตลอดจนครูบาอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้การศึกษาอบรมแก่ผู้เขียนมาโดยตลอดทั้งชีวิต และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณสุนีย์ ผ่องผุด ผู้เปรียบเสมือนมารคาคนที่สองของผู้เขียน ผู้ซึ่ง ให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เขียนได้รับโอกาสทางการศึกษาตลอดมาจนทุกวันนี้ หากวิทยา นิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดบกพร่องประการใดก็ดี ผู้เขียนขอน้อมรับความผิดพลาด บกพร่องคัง กล่าวไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

				หน้า
บทคัด	าย่อภาษ	ไทย		3
บทคัด	าย่อภาษ	อังกฤษ		จ
กิตติก	รรมประ	าาศ		п
สารบั	ល្ង			В
ۂ				
บทที่				
1			91	1
	1.1		ปัญหา	1
	1.2	•	ารศึกษา	3
	1.3			3
	1.4			4
				4
				4
2		•	าย	5
	2.1		ល្ <u>ង</u> ា	5
	2.2	องค์กรของรัฐกับการคำเนินกระ	บวนยุติธรรมทางอาญา	8
	2.3	การสอบสวนกับการคำเนินกระ	บวนยุติธรรมทางอาญา	12
			า้ญของการสอบสวน	14
		2.3.2 บุคคลที่มีอำนาจสอบสว	นคคือาญา	18
		2.3.2.1 พนักงานฝ่ายปร		18
		2.3.2.2 เจ้าพนักงานที่ก	ฎหมายแต่งตั้งให้มีอำนาจสอบสวน	19
		2.3.3 อำนาจสอบสวนคดีอาญ	าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา	
		ความอาญา		21
		2.3.3.1 อำนาจหน้าที่โด	ยทั่วไป	22
		2.3.3.2 อำนาจหน้าที่โด	ยเฉพาะ	23
		2.3.3.3 อำนาจในการส	อบสวนผู้เสียหายและพยาน	24
		2.3.3.4 อำนาจในการส	อบสวนผู้ต้องหา	26

				หน้า
		2.3.3.5	อำนาจอย่างอื่นของพุนักงานสอบสวน	29
3	เจ้าหน้าที่ท	เหารเรือกั	ับอำนาจในการสอบสวนคดีอาญา	32
	3.1 กฎหร	มายที่ให้อ็	วานาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือที่เกี่ยวข้องกับการคำเนิน	
	กระบ	เวนยุติธร	รมทางอาญา	32
	3.1.1	กฎหมา	ยที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจ	
		ในการส	สอบสวนคดีอาญา	32
			พ.ร.บ.ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิด	
			บางอย่างทางทะเล พ.ศ. 2490 (แก้ไขเพิ่มเติม	
			พ.ศ.2534)	33
			- หลักการและเหตุผลในการให้อำนาจ	33
			- ลักษณะของการกระทำผิด	34
			- ขอบเขตการใช้อำนาจ	42
			- สถานะทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจ	44
		3.1.1.2	พ.ร.บ.ว่าค้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย	
			พ.ศ. 2482 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2539)	46
			- หลักการและเหตุผลในการให้อำนาจ	46
			- ลักษณะของการกระทำผิด	46
			- ขอบเขตการใช้อำนาจ	47
			- สถานะทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจ	48
	3.1.2	กฎหมา	ายที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือในการสืบสวน	
		สอบสา	วนเบื้องต้น	50
		3.1.2.1	พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปี โตรเลียม	
			ในทะเล พ.ศ. 2530	50
			- หลักการและเหตุผลในการให้อำนาจ	50
			- ลักษณะของการกระทำผิด	50
			- ขอบเขตการใช้อำนาจ	53

			หน้า
		- สถานะทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจ	56
	3.1.2.2	พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเป็น	
		โจรสลัค พ.ศ.2534	57
		- หลักการและเหตุผลในการให้อำนาจ	57
		- ลักษณะของการกระท์ผิด	58
		- ขอบเขตการใช้อำนาจ	61
		- สถานะทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจ	64
3.1.3	กฎหมา	ยที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือในการตรวจค้น จับกุม	
	และนำ	ตัวผู้ถูกจับกุมส่งพนักงานสอบสวน เพื่อคำเนินการต่อไป	66
	3.1.3.1	พ.ร.บ.เรือไทย พ.ศ.2481 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2534)	66
		- หลักการและเหตุผลในการให้อำนาจ	66
		- ลักษณะของการกระทำผิด	67
		- ขอบเขตการใช้อำนาจ	72
		- สถานะทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจ	74
	3.1.3.2	พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456	
		(แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2540)	74
		- หลักการและเหตุผลในการให้อำนาจ	75
		- ลักษณะของการกระทำผิด	75
		- ขอบเขตการใช้อำนาจ	78
		- สถานะทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจ	80
	3.1.3.3	พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ.2469 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2540)	81
		- หลักการและเหตุผลในการให้อำนาจ	81
		- ลักษณะของการกระทำผิด	82
		- ขอบเขตการใช้อำนาจ	84
		- สถานะทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจ	87

			หน้า
	3.1.3.4	พ.ร.บ.การประมง พ.ศ. 2490	88
		- หลักการและเหตุผลในการให้อำนาจ	89
		- ลักษณะของการกระทำผิด	89
		- ขอบเงตการใช้อำนาจ	89
		- สถานะทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจ	90
	3.1.3.5	พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ.2484 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2532)	91
		- พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 (แก้ไขเพิ่มเติม	
		พ.ศ. 2528)	91
		- พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 (แก้ไขเพิ่มเติม	
		พ.ศ. 2532)	91
		- หลักการและเหตุผลในการให้อำนาจ	91
		- ลักษณะของการกระทำผิด	92
		- ขอบเขตการใช้อำนาจ	94
		- สถานะทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจ	97
	3.1.3.6	พ.ร.บ.โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและ	
		พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 (แก้ไขเพิ่มเติม	
		พ.ศ. 2535)	97
		- หลักการและเหตุผลในการให้อำนาจ	98
		- ลักษณะของการกระทำผิด	98
		- ขอบเขตการใช้อำนาจ	99
		- สถานะทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจ	102
3.2	อำนาจและหนึ่	้าที่ของเจ้าหน้าที่อื่น นอกเหนือจากพนักงานสอบสวน	
	ในการป้องกัน	และปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเล	
	ในต่างประเทศ	7	103
		ศสหรัฐอเมริกา	105
		ศญี่ปุ่น	105
		ศออสเตรเลีย	106

	3.2.4 ประเทศสวีเดน	
	3.2.5 ประเทศฟิลิปปินส์	
	3.2.6 ประเทศมาเลเซีย	
4	ปัญหาเกี่ยวกับการคำเนินคคือาญาของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ	
	4.1 ขอบเขตการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือตามกฎหมาย	ขฉบับต่าง ๆ
	4.2 ความชำนาญในการสอบสวนคคือาญาของเจ้าหน้าที่ทหาร	รเรือ
	4.3 บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกับอำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือใ	นการ
	สอบสวนคคือาญา	
	4.4 เจ้าหน้าที่ทหารเรือกับบทบาทในการดำเนินกระบวนยุติธ	รรมทาง
	อาญา	
	4.5 แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอำนาจสอบสวนของ	
	เจ้าหน้าที่ทหารเรือตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ	
5	บทสรุป และข้อเสนอแนะ	
รายกา	อ้างอิง	
ภาคผเ	วก	
ประวัติ	ผู้วิจัย	